

Budgetuppföljning mars 2024

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Budgetuppföljning mars 2024

1 Målprognos

Nämnden prognostiserar ingen avvikelse för året. Målet om att digitalisera detaljplaner har inte aktiverats då det inte finns förutsättningar att uppfylla det under 2024.

2 Ekonomi

För år 2024 prognostiserar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 0,6 miljoner kronor vilket motsvarar två procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på lägre personalkostnader och sänkt budgetreserv.

2.1 Driftsredovisning

Tabellen nedan visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Nämndens intäkter beräknas totalt sett nå budget. Inom miljö- och hälsoskydd beräknas intäkterna bli 0,1 miljoner kronor lägre än budget och inom livsmedel likaså, men det vägs upp av att kart- och mät intäkterna blir högre. Den positiva budgetavvikelsen beror på lägre personal- och it-kostnader samt sänkt budgetreserv.

Mnkr	Utfall Mar 2024	Budget Mar 2024	Prognos helår 2024	Budget helår 2024	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2023
Intäkter	3.5	3.5	13.9	13.9	0.0	0%	15.7
Kostnader	-10.4	-11.0	-44.5	-45.1	0.6	1%	-42.1
Nettokostnader	-7.0	-7.6	-30.6	-31.2	0.6	2%	-26.4

2.2 Verksamhetens nettokostnader

Tabellen nedan visar fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Verksamhet	Utfall Mar 2024	Budget Mar 2024	Prognos helår 2024	Budget helår 2024	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2023
Nämnd	-0.3	-0.3	-1.3	-1.3	0.0	0%	-1.1
Bygglövsverksamhet	-1.6	-1.6	-6.6	-6.5	-0.1	2%	-6.3
Planverksamhet	-0.8	-0.8	-3.5	-3.5	0.0	0%	-1.1
Kart- och mätverksamhet	-0.8	-1.0	-3.5	-4.0	0.5	13%	-4.5
Livsmedel	0.0	0.0	-0.2	0.0	-0.2		-0.6
Miljö- och hälsoskydd	-1.9	-1.8	-7.4	-7.4	0.0	0%	-5.3
Stab	-1.7	-2.0	-8.1	-8.5	0.4	5%	-7.1
Summa	-7.0	-7.6	-30.6	-31.2	0.6	2%	-26.4

Verksamhet nämnd prognostiserar ingen avvikelse mot budget.

Bygglövsverksamheten prognostiserar en mindre negativ avvikelse mot budget med 0,1 miljoner kronor, vilket motsvarar två procent av budgeterade nettokostnader. Intäktsprognosen är något bättre jämfört med prognos 1 och omfattar att bidrag från länsstyrelsen avseende kulturmiljöprogrammet rekvireras (0,4 miljoner kronor). Det är fortsatt ett mycket osäkert läge kring intäkterna då vissa väntade större bygglövsprojekt inte kommer realiseras 2024, men samtidigt lyfts några större byggnationer som inte är budgeterade.

Planverksamheten prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Under året kommer föräldraledig personal återvända, vilket gör att verksamheten beräknas kunna hantera de planerade projekten.

Kart- och mätverksamheten prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 0,5 miljoner kronor vilket motsvarar 13 procent av budgeterade nettokostnader. Budgeterade intäkter 2024 justerades ned utifrån utfall 2023, nu prognostiseras intäkterna bli högre beroende på högre indexuppräknning på kartavtalen.

Budgetreserven som skapats genom att inte tillsätta partiella föräldraledigheter beräknas inte användas.

Livsmedelsverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med drygt 0,2 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på lägre intäkter. Mellan januari 2023 och januari 2024 har 28 livsmedelsverksamheter lagts ned, varav fyra förskolor. Den nya riskklassningen och nedlagda livsmedelsverksamheter är orsaken till färre kontroller och därmed lägre intäkter än budgeterat.

Miljö- och hälsoskyddsverksamheten prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Intäkterna beräknas bli 0,1 mnkr lägre än budget. Utifrån miljöbalkstillsynen kan konstateras att intäkterna för den årliga hälsoskyddstillsynen minskar något med anledning av upphörda verksamheter och omstrukturering av tillsynsintervall för förskola och skola. Prognosen har bedömts utifrån fastställd behovsutredning och tillsynsplan för 2024. Lägre personal- och it-kostnader gör att verksamhetens kostnader beräknas bli 0,1 mnkr lägre än budgeterat. För perioden januari-mars är intäktsutfallet något lågt, vilket beror på att köldmediarapporter och tillsynsavgifter inte hanteras under kvartal 1 utan senare under året.

Verksamhet stab prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 0,4 miljoner kronor vilket motsvarar 5 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på att budgetreserven har sänkts och lägre prognos för digitalisering och e-tjänster. Under 2024 fokuseras på att utreda förutsättningar för vidare utveckling av system, vilket gör att kostnaderna 2024 främst är befintlig personals nedlagda arbetstid.

2.3 Alla prognoser

Sammanställningen nedan visar nämndens budget och prognos per verksamhet vid respektive prognostillfälle.

Nämndens prognos 2 är något bättre än prognos 1 och innebär en positiv avvikelse mot budget med 0,6 miljoner kronor. Främsta förändringen är att intäkterna inom bygglovs- och kart- och mätverksamheten beräknas bli högre än tidigare, men även att personalkostnaderna blir något lägre.

Verksamhet	Budget helår 2024	Prognos 1 Helår	Prognos 2 Helår	Prognos 3 Helår
Nämnd	-1.3	-1.3	-1.3	
Bygglovsverksamhet	-6.5	-6.8	-6.6	
Planverksamhet	-3.5	-3.5	-3.5	
Kart- och mätverksamhet	-4.0	-3.8	-3.5	
Livsmedel	0.0	-0.2	-0.2	
Miljö- och hälsoskydd	-7.4	-7.5	-7.4	
Stab	-8.5	-8.1	-8.1	
Summa	-31.2	-31.2	-30.6	

2.4 Investeringar

Sammanställningen nedan visar nämndens investeringar och prognosavvikelse för helåret mot budget. Årets prognostiserade investeringsutfall uppgår till 0,2 miljoner kronor.

Projekt	Utfall Mar 2024	Budget Mar 2024	Prognos helår 2024	Budget helår 2024	Avvikelse Budget - Prognos	Avvikelse mot budget helår %
Inventarier	0.0	0.0	-0.2	-0.2	0.0	0%
Summa Alla projekt	0.0	0.0	-0.2	-0.2	0.0	0%

3 Risker

Konjunktorens påverkan på intäkterna

Lågkonjunkturen påverkar alla aktörer och privatpersoner. Särskilt byggsektorn har påverkats negativt i landet vilket även får inverkan på nämndens intäkter och verksamhet. Ärendeinflödet för bygglovsärenden och kart- och mätbeställningar minskade väsentligt 2023. Under de tre första månaderna 2024 är antalet bygglovsärenden fortfarande lägre än normalt med en viss tendens att kart- och mätbeställningar ökar. Några större byggprojekt är väntade och kan utgöra en viss motvikt för färre antal ärenden, men det råder fortsatt stora osäkerheter kring intäkterna.

En annan fortsatt risk är att verksamhetsutövare, som får tillsyn enligt miljöbalken respektive kontroll enligt livsmedelslagstiftningen, får ekonomiska bekymmer i rådande lågkonjunktur alternativt läggs ned. Därmed kan nämndens intäkter komma att minska ytterligare.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning och personalbrist är alltjämt en kritisk risk för nämnden som verkar inom samhällsbyggnadssektorn. Det är svårt att rekrytera och det råder stor konkurrens om medarbetarna. Vid underbemanning, vakanser och personalavgångar ökar stressen i befintlig personals arbetsmiljö och handläggnings- och leveranstider påverkas. Om nyckelpersoner slutar är risken stor att erfarenheter, kompetens och effektivitet förloras. Personalomsättningen har varit ovanligt stor de senare åren på miljöavdelningen. Det råder brist på exempelvis miljö- och hälsoskyddsinspektörer i hela landet och där är arbetsmarknaden fortfarande god vilket ökar risken för fortsatt hög personalomsättning. Det är angeläget att arbeta för att vara en attraktiv arbetsplats och det är viktigt att behålla personalstyrkan även under viss period av konjunkturedgång.

Utreda alternativ finansiering kartdata

Ett ökat ramanslag måste utredas alternativt annan finansiering från 2025 för att täcka upp bortfallet av intäkter för öppen data. Kommunal verksamhet och statlig verksamhet påverkas av EU:s Inspire-direktiv som bland annat innebär krav på myndigheter att tillhandahålla kostnadsfri öppna data. Särskilt kommer nämndens kart- och mätinformation att beröras och förväntas vara kostnadsfri i högre utsträckning. Som följd beräknas befintliga intäktsavtal sägas upp och kommunerna måste i högre grad finansiera kartverksamheterna genom skattemedel. EU-kommissionen har beslutat att datamängder som uppfattas som värdefulla ska, från och med februari 2023, tillhandahållas avgiftsfritt. Enligt direktivet kan man besluta om dispens på avgiftsfriheten i två år för att lösa de finansiella och tekniska frågorna, vilket kommunfullmäktige i Danderyd har gjort. Ett ökat ramanslag måste utredas alternativt annan finansiering från 2025 för att täcka upp för nämndens bortfall av intäkter för öppen data.